

Datum vergadering:	28 mei 2020
Nummer advies:	2020-029900
Onderwerp:	Advies over het voorstel tot het vaststellen van de programmarekening 2019

In haar vergaderingen van 20 mei en 28 mei 2020 heeft de Auditcommissie de programmarekening 2019 van de gemeente, het Verslag van bevindingen van de accountant en de reactie van het college van burgemeester en wethouders op het Verslag van bevindingen met de portefeuillehouder Financiën en de accountant besproken.

De Auditcommissie adviseert positief over de vaststelling van de jaarrekening 2019 en brengt de volgende onderwerpen nog expliciet onder uw aandacht.

Verklaring accountant.

De accountant, Ipa-Acon, heeft een goedkeurende verklaring afgegeven, zowel voor de getrouwheid als de rechtmatigheid. De geconstateerde onrechtmatigheden en onzekerheden vallen binnen de door de raad vastgestelde marges.

Rekeningresultaat / grootste afwijkingen.

De programmarekening 2019 sluit met een positief exploitatie saldo van € 5,2 mln.

Als we de 'overloopposten van 2019 naar 2020' buiten beschouwing laten - omdat dit geen echte afwijkingen zijn - resteert er een positief saldo van € 1,7 mln. op een jaarexploitatie van € 202 mln.

Belangrijkste oorzaken hiervan zijn de positieve ontwikkeling van de grondexploitatie Willem Alexander-hof, een besparing op de overheadkosten als gevolg van de hoeveelheid vacatures die open hebben gestaan in 2019 en een hogere uitkering uit het gemeentefonds.

De besparing op de overheadkosten (€ 2,2 mln.) is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Personeelslasten en inhuur € 0,5 mln. onder andere door lastig in te vullen vacatures.
- Huisvestingslasten € 0,5 mln.
- ICT investeringen € 0,9 mln. door het alsnog activeren van investeringen.
- Overige zaken in de bedrijfsvoering € 0,3 mln.

De raad heeft op 3 februari 2020 ingestemd met de overheveling van niet bestede budgetten in 2019 naar 2020 (afgerond € 3,5 mln.). Hiermee kunnen 30 specifiek benoemde activiteiten alsnog worden uitgevoerd of afgerond.

Vanuit een oogpunt van rechtmatigheid is de Auditcommissie content met het relatief vroege tijdstip waarop het voorstel tot overheveling van budgetten aan de raad is voorgelegd. Daarmee is invulling gegeven aan een eerder advies van de Auditcommissie.

Onrechtmatigheden € 1,6 mln.

Er zijn onrechtmatigheden vastgesteld tot een bedrag van (afgerond) € 1,6 mln.

Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Inkoop en aanbesteden	€ 873.000
Subsidie sportvereniging	€ 363.000
Pilot GGZ	€ 251.000
PGB, Wmo en participatiewet	€ 117.000
Totaal	€ 1.604.000

Het totaalbedrag van € 1,6 mln. blijft binnen de tolerantiegrens van 1% van de exploitatie (zijnde € 2 mln.).

Het college heeft de raad met een raadsinformatiebrieven van 3 maart 2020 geïnformeerd over de door de interne controlefunctie geconstateerde onrechtmatigheden tot een bedrag van € 1.230.000,-.

Met raadsinformatiebrieven van 18 februari 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders aangegeven welke organisatorische maatregelen zijn getroffen en in voorbereiding zijn ter verbetering van het inkoop en aanbestedingsproces. Het college verwacht met deze maatregelen dat het proces van inkopen en aanbesteden beter beheerst kan worden.

Onzekerheden € 150.000,-

De accountant heeft onzekerheden aangemerkt tot een bedrag van € 150.000,-.

Dit betreft de rechtmatige besteding van zorggelden door de kleine zorgleveranciers.

Voor onzekerheden geldt een tolerantiegrens van 3% van de exploitatie (zijnde € 6 mln.).

Risico's en weerstandsvermogen.

De risicoparagraaf 2019 vergeleken met de risicoparagraaf 2018 geeft het volgende beeld:

Weerstandscapaciteit per	31.12.2019	31.12.2018
	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserve	19.236	20.575
Bestemmingsreserve sociaal domein	8.547	9.403
Overige bestemmingsreserves	1.203	3.396
Stille reserves	0	2.500
Onvoorzien	220	0
Totale weerstandscapaciteit (a)	29.206	35.874
Risico's (b)	17.655	21.293
Weerstandsvermogen (a/b)	1,7	1,7

Wat opvalt is dat de weerstandscapaciteit ten opzichte van vorig jaar gedaald is met € 6,6 mln., dat de risico's in totaal € 3,6 mln. lager zijn gewaardeerd en dat de weerstandsratio (1,7) gelijk gebleven is.

De weerstandsratio per ultimo 2019 is ruim boven de minimumgrens van 1,0 zoals dat door de raad in februari 2019 is bepaald met het vaststellen van het Beleidskader weerstandsvermogen en risicomanagement.

De actuele weerstandsratio is echter lager dan in de jaarrekening 2019 is weergegeven. In het raadsvoorstel tot het vaststellen van de Kadernota 2021-2024 heeft het college aangegeven dat de weerstandsratio de komende jaren daalt naar 1,1.

Grootste mutaties in de risicoparagraaf zijn:

1. Lager risicobedrag (€ 17 mln.) voor 'Garantstellingen zonder achtervang'. Hieronder vallen ook de garantstellingen aan de gemeentelijke vennootschappen: Willemsoord en de Port of Den Helder. Voor beide verbonden partijen heeft de raad in 2019 extra middelen beschikbaar gesteld.
2. Lager risicobedrag (€ 4,2 mln.) betreffende het aandelenkapitaal van de 'Port of Den Helder' als gevolg van het door de raad (in september 2019) beschikbaar gestelde middelen voor onderhoud van de openbare ruimte.
3. Hoger risicobedrag (€ 9,6 mln.) voor de nog onvoorspelbare ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds als gevolg van de in voorbereiding zijnde wijziging van de verdeelmaatstaven. De wethouder Financiën heeft daarbij aangegeven dat dit risico bewust niet zuinig is ingeschat zodat de gemeente voldoende tijd heeft om beleid om te buigen als dit risico zich in belangrijke mate gaat voor doen.

Interne controle sociaal domein.

Het interne controleplan sociaal Domein 2019 is niet geheel uitgevoerd. Niet geheel uitvoeren van het plan 2020 kan leiden tot extra werkzaamheden voor de accountant. De Auditcommissie gaat er, met de accountant, vanuit dat het interne controleplan Sociaal Domein 2020 wel geheel wordt uitgevoerd, zeker gelet op de rechtmatigheidsrisico's in deze sector.

Opvolging eerdere adviezen Auditcommissie.

De Auditcommissie heeft bij de jaarrekening 2017 en 2018 geadviseerd aparte raadsvoorstellen aan de raad voor te leggen voor de vaststelling van de jaarrekening en de resultaatbestemmingen. Achterliggende gedachte hierbij was dat de beoordeling van de jaarrekening als verantwoordingsdocument door de raad niet wordt beïnvloed door de oordeelsvorming over de bestemmingsvoorstellen. Het college heeft hieraan thans invulling gegeven.

In het accountantsrapport doet de accountant een aantal aanbevelingen in het kader van de interne beheersing van de organisatie. Het college geeft in haar reactie hierop aan dat deze adviezen "daar waar mogelijk" worden opgevolgd. Vorig jaar heeft de Auditcommissie geadviseerd deze terminologie niet te gebruiken en duidelijk aan te geven welke aanbevelingen wél en welke aanbevelingen niet worden overgenomen.

De Auditcommissie adviseert het college wederom in het vervolg de voorgenomen activiteiten naar aanleiding van de aanbevelingen meer SMART te formuleren zodat de voortgang beter kan worden gemonitord.

De Auditcommissie heeft vorig jaar geadviseerd de onderhoudsplannen voor de openbare ruimte nog in 2019 aan de raad ter vaststelling aan te bieden. Dat is niet gebeurd. Het college heeft aangegeven dat er (8) beheerplannen in de loop van 2020 gespreid ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Op 11 mei 2020 zijn er twee beheerplannen door de raad vastgesteld: Openbare verlichting en Spelen. De beheerplannen voor Verkeer en Bomen zijn voor de maand juni 2020 ter behandeling aangeboden.

De aangeboden beheerplannen gaan overigens uit van het reguliere budget als taakstellend kader.

Ze geven geen antwoord op de vraag of de huidige onderhoudsbudgetten voldoende zijn om de beoogde kwaliteit structureel te kunnen behouden.

De Auditcommissie adviseert de raad dit aspect te betrekken bij de behandeling van de kadernota en de begroting.

Overige onderwerpen

Een aantal verbeteracties op het gebied van de administratieve organisatie en interne controle worden gekoppeld aan de vervanging van de financiële software per 1 januari 2021. De portefeuillehouder Financiën heeft aangegeven dat de implementatie van dit pakket per die datum gaat lukken.

De Auditcommissie gaat er vanuit dat de aanbevelingen van de accountant daarbij voortvarend zullen worden opgepakt.

In het kader van het Interbestuurlijk toezicht heeft de Provincie Noord-Holland de onderdelen 'Toezicht en handhaving omgevingswet (Wabo)' en 'Huisvesting verblijfsgerechtigden' beoordeeld als 'niet adequaat'. De portefeuillehouder Financiën heeft gemeld dat de raad hierover een raadsinformatiebrief tegemoet kan zien.

Den Helder, 28 mei 2020

Auditcommissie,

Voorzitter
H.S. Mosk

Commissiegriffier
R. de Jonge